

La muria da linguas va per il mund enturn

■ (anr/vi) Numerusas linguas èn periclitadas sin l'entir mund. Pertutgadas èn cunzunt l'Australia, la Sibiria e l'America. En media mora mintga duas emnas ina da las 7000 linguas. Quai han scienziads da l'institut «Living Tounges» communitgà l'emna passada a Washington. Sche l'ultim pledader d'ina lingua moria, giaja mintga giada a perder per adina la savida, la tradiziun e l'istorgia da questa cultura, scriva l'agentura da novitads AP. Bunamain la mesadad da las linguas na saja mai vegnida scritta si, ha explitgà *David Harrison*, il vicedirectur da l'institut «Living Tounges» che s'occupa da linguas periclitadas.

3500 linguas pitschnas

«Sche nus perdain ina lingua, perdain nus il pensar uman da tschientaners davart il temp, davart ils animals da la mar, da rens (Rentiere), da plantas giudiblas, da mitus, davart musica, davart il nunenconuschent e davart chaussas quotidianas», ha ditg Harrison cura ch'el ha preschentà il nov studi. Las 83 linguas las pli fermas vegnian pledadas dad 80 pertschient dals umans, entant che be 0,2 pertschient dals umans tutgian tar las 3500 pli pitschnas linguas. En l'Australia dal nord saja la situaziun fitg critica. 153 linguas sajan periclitadas en questa regiun. Uschia dettia quai be pli trais pledaders che sappian il «Magati Ke», e schizunt be pli in pledader che domineschia la lingua «Amurdag».

Era en l'USA van linguas a smerscha

En il nord da l'America dal sid èn 113 linguas periclitadas. En il vest da l'America dal nord èn 54 linguas en privel. Autras regiuns mundialas, nua che pitschnas linguas pudessan svanir proximamain, èn la Sibiria da l'ost, China, il Giapun, sco er il sidvest dals Stadis Unids. Igl institut enumerescha pliras raschuns per la muria da las linguas. Uschia saja il squitsch statal da duvrar las linguas uffizialas ina da las raschuns principalas per laschar ir en emblianza las linguas veglias. Ina gronda part da las linguas periclitadas vegnia be pli discurrida da la generaziun veglia. Ils giuvens emprendian las linguas principalas da lur pajais, perquai ch'els vesian en quellas avantatgs economics e socials, scriva l'agentura AP. www.livingtongues.org